

Bijzondere soorten veroveren de Grote Getevallei

Natuurherstel in het natuurgebied Grote Getevallei zit op kruissnelheid. De afgelopen jaren is door Natuurpunt een beheerplan voor de Grote Getevallei uitgewerkt. In samenwerking met de gemeente Linter, de provincie Vlaams-Brabant en het Regionaal Landschap Zuid Hageland wordt er door professionele en vrijwillige medewerkers van Natuurpunt hard gewerkt om dit beheerplan te verwezenlijken. Zo werden al bossen en houtkanten aangeplant, ruigtes opnieuw in maai-beheer genomen en op de meest interessante locaties zijn al enkele graslanden hersteld. Provinciale beheersubsidies, aangevuld met de opbrengsten van houtverkoop maken dit alles mogelijk. Waar een win-winsituatie mogelijk is, worden lokale landbouwers ingeschakeld voor maai- en begrazingsbeheer.

Al deze inspanningen gebeuren natuurlijk niet voor niets. Op natuurlijk beheerde graslanden bloeiden al snel een resem bijzondere planten, vaak typisch voor de streek en voor natte bodems. Om het resultaat van de beheermaatregelen en de kwaliteit van ons natuurgebied op te volgen, is het belangrijk dat alle waarnemingen van typische en zeldzame soorten verzameld worden op het digitaal dataportaal <https://waarnemingen.be/>. Naast de aanwezige vegetatie zijn insecten belangrijke indicatoren voor de kwaliteit van een natuurgebied. Vrijwilligers van Natuurpunt struinden afgelopen zomer vaak door de Grote Getevallei, specifiek op zoek naar opmerkelijke dagvlinders, libellen en sprinkhanen. Deze groepen insecten vallen immers op in het landschap en zijn, mits wat oefening, relatief eenvoudig op naam te brengen.

Het gevoerde natuurbeheer van de afgelopen jaren, in combinatie met het opmerkelijk warme, maar ideale vlinderweer in de zomer van 2018, maakte deze monitoring een echt succes! De eerste leuke waarneming van het jaar gebeurde al begin mei. Tijdens een terreinbezoek in het Thesebroek (stukje Grote Getevallei tussen Terhagen en Bos) werd een nieuwe soort voor de Grote Getevallei gespot, het Hooibeestje. Dit kleine vlindertje voelt zich in zijn sas op voedselarme, structuurrijke graslanden. Rekening houdend met het vroege tijdstip van deze waarneming, concluderen we dat hij er ook vorige zomer al rondfladderde.

In juli werden voor het eerst in de streek Klaverblauwtjes gevonden. Deze zeldzaamheden, waarvan er maar een handvol waarnemingen in heel Vlaanderen gekend zijn, werden als een gevolg van de aanhoudende droogte waarschijnlijk verdreven van de hellinggraslanden in de Voerstreek, op zoek naar nectar. Dit vonden ze in overmaat op de graslanden in herstelfase in de Grote Getevallei, waar rode klaver uitgebreid bloeit. Zelfs ei-afzet kon worden vastgesteld.

In veel tuinen kon deze zomer ook de heel opvallende Keizersmantel worden gespot. Zo ook langs de oevers van de Grote Gete, waar hij zich te goed deed aan de overvloedige nectar die de aanwezige Kruldistels te bieden hebben. Deze vlindersoort kende waarschijnlijk een expansie vanuit de brongebieden, zoals bijvoorbeeld het Walenbos te Tielt-Winge. Ze wist goed te profiteren van zowel het goede beheer aldaar als de warme periode.

En nog zijn we niet rond! Begin augustus zijn in de Grote Getevallei te Linter ook een achttal Staartblauwtjes gespot! Deze hele kleine dagvlinder, die pas in 2010 voor het eerst werd opgemerkt in het uiterste zuiden van ons land, profiteert van de opwarming van de aarde en wist zich via de kalkgraslanden aan de Grensmaas verder te verspreiden over heel Vlaanderen. Ze is wel enkel nog terug te vinden op schrale graslanden, waar wilde bloemen nog volop kansen krijgen. Vorig jaar werd er al één exemplaar gespot in het Heibos te Hoeleden. Nu dus ook in de Grote

Getevallei! Een tweede waarneming voor de streek! Nog meer dan dagvlinders, gedijen libellen en sprinkhanen goed door dit warme weer. Eerst was het de beurt aan de Zuidelijke oevertlibel die de 's Hertogengracht en de Grote Gete wist te bereiken. Een middelgrote, opvallend blauw-berijpte libel die fraai langsheen de oevers op-en-neer vliegt. Ook de Zuidelijke keizerlibel, waarvan al langere tijd een populatie gekend was in het provinciaal domein Het Vinne, wist de Grote Getevallei te bereiken. Eind augustus is een exemplaar van de warmte-minnende Zuidelijke glazenmaker gespot op de oevers van de Grote Gete.

De meest opvallende uitbreiding van allemaal was wel die van de Greppelsprinkhaan. Een grotere en luidruchtig zoemende sprinkhaan van de sabelsprinkhaanfamilie die zich zowel ophoudt in overblijvende grazige bermen als in (ongemaaide) bloemrijke stroken of ruigtes. Overal in de streek doken meerdere exemplaren van deze mooie sprinkhaan op. De bronpopulatie bevindt zich hoogstwaarschijnlijk in het Wachtbekken van Kersbeek-Miskom, een natuurgebied beheerd door de Vlaamse Overheid. Als kers op de taart, een beloning voor het uitgevoerde natuurherstel van de afgelopen jaren, werd ook een populatie Moerasprinkhaan ontdekt. Deze grote opvallende veldsprinkhaan is gebonden aan met grondwater gevoede bodems, waardoor zijn eitjes nooit kunnen droogvallen. Zijn aanwezigheid is dus een goede graadmeter voor de kwaliteit van deze zeer bijzondere graslanden of ruigten. Meer dan tien exemplaren konden worden gezien en gehoord (een opvallend getik, lijkend op stroomverlies van een schrikdraad) op een dergelijk herstellend grasland langs de Hokstraat.

Tijdens deze inventarisatierondes werd ook een wel zeer bijzonder zoogdier opgemerkt, namelijk de Waterspitsmuis. Deze koesterbuur van de gemeente Linter leidt een verborgen levenswijze. Je krijgt hem maar zelden te zien. Waarschijnlijk verliet een jong exemplaar, ten gevolge van de aanhoudende droogte, haar goed afgeschermd nest en kwam zo onder de wielen van het sluisverkeer op de Hokstraat terecht. Eerder waren al waarnemingen gekend uit braakballen van uilen. De Waterspitsmuis is in heel Europa beschermd onder de habitatrichtlijn. Al deze knappe waarnemingen onderstrepen nogmaals de enorme potentie die de Grote Gevallei heeft als groot top-natuurgebied. De vele vrijwilligers van Natuurpunt worden hierdoor gesterkt in hun engagement voor een natuurlijke Grote Getevallei. Iedereen kan er genieten van al het moois dat de natuur ons te bieden heeft.

Daarom werd besloten om dit jaar te starten met een handhavingsweek van 18 tot 24 september 2017. De Vlaamse Overheid wil samen met de burgers campagne voeren en ook extra controle uitoefenen. Daarmee wil men optreden tegen nonchalant en doelbewust dumpen van afval op straat, in de berm of park.

Tekst: Kevin Lambeets en Wim Fourie, Natuurpunt Linter

Meer informatie:

<https://www.facebook.com/natuurpunt.linter> of natuurpunt.linter@gmail.com

